

Lebo o intaviuwa Lebo o buisana le Mokapteni Asnath Mahapa bakeng sa makasine wa hae wa sekolo.

O thabetse ho kopana le phaeloto ya pele ya mosadi ya Afrika Borwa.

“Dumela Mokapteni Mahapa. O amohelahile puisanong ena,” ke Lebo eo.

“Dumela, ke a leboha. Ke kopa hore o mpitse Asnath,” ho rialo Asnath.

“Ke kopa o mpoelle ka kgolo ya hao,” ho rialo Lebo.

“Ke hlahile ka selemo sa 1979, profensing ya Limpopo mona Afrika Borwa.

Moo ke holetseng, ho ne ho se na metsi a dipompo kapa motlakase. Re ne re bala ka kganya ya dikerese.” Asnath a araba.

"O qadile neng ho ba le thahasello ya difofane le ho di fofisa?" Lebo a mmotsa.

"Ha ke na le dilemo tse 13, ke ile ka ba le Kgahleho difofaneng.

Ha ke ne ke le sekolong sa bodulo ka qala ho bala dimakasine ka ho fofa.

Ho qalehile jwalo he," ho hopola Asnath.

“Le ile la hola jwang lerato le la ho fofa?” ho botsa Lebo a ntse a ngola fatshe.

“Ke ne ke ipotsa hore difofane tse kgolo, tse boima di kgona jwang ho fofa lefaufaug!”

Ke ne ke batla ho tseba haholo ka hore difofane di fofa jwang,” Asnath a araba.

“Ke dithuto dife tseo re lokelang ho ithuta tsona ho ba bafofisi?” ke potso e latelang ya Lebo.

Asnath a hlalosa hore dithuto tsa dipalo le saense di bohlokwa.

“O lokela ho qeta dihora tse ngata o ikwetlisetsa ho fofa pele o ka fumana laesense ya bofofisi.”

Lebo a tswela pele ho botsa haholo ka dithuto tsa bofofisi.

“Hore o be mofofisi, o lokela ho tseba dipalo le ho di sebetsa.

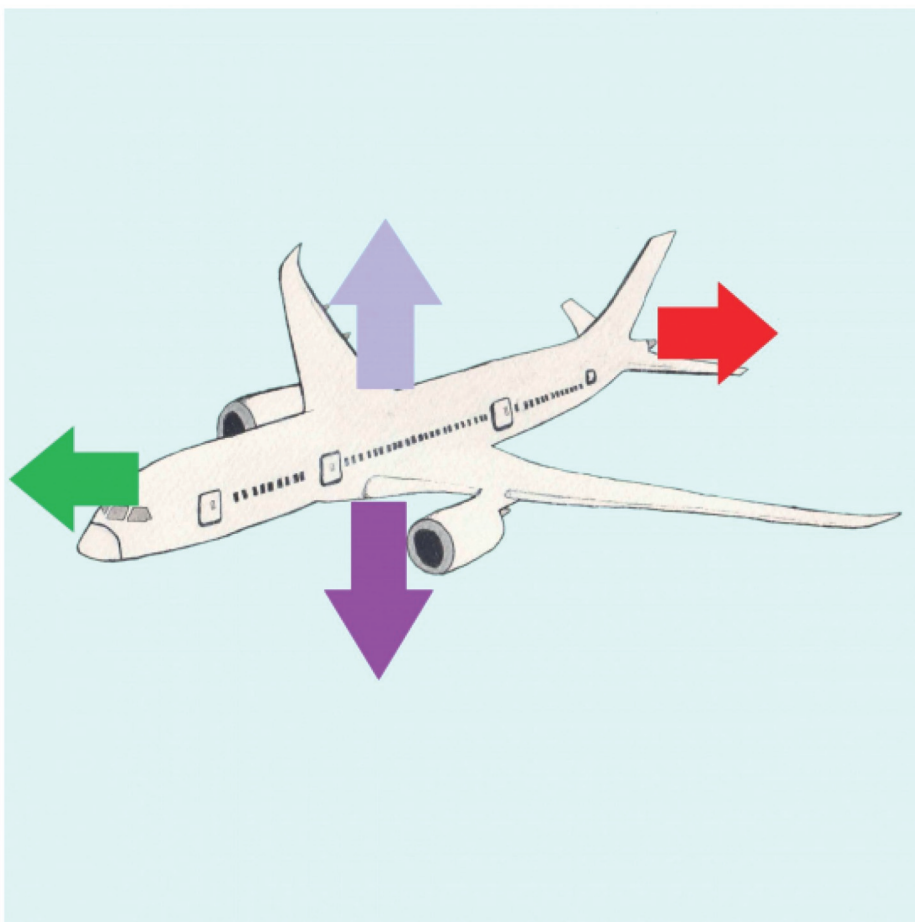
Thuto ya boenjenere e ruta kamoo difofane di sebetsang. Boenjenere bo theilwe hodima saense le dipalo,” ho rialo Asnath.

“Na o hopolo kgetlo la pele la hao la ho fofa?” ke Lebo eo.

“Joo! Hlooho ya ka e ne e dikoloha ke tsekela, empa ha nkaba ka nyahama.

Jwale ke fofela naheng tse ngata tse fapaneng, mme ke ithuta ditso tse fapaneng,” ho fetola Asnath.

“Ke a kgolwa ho monate haholo!” ho kgotsa Lebo. “Na o ka mpoella haholwanyane hore difofane di fofa jwang?”

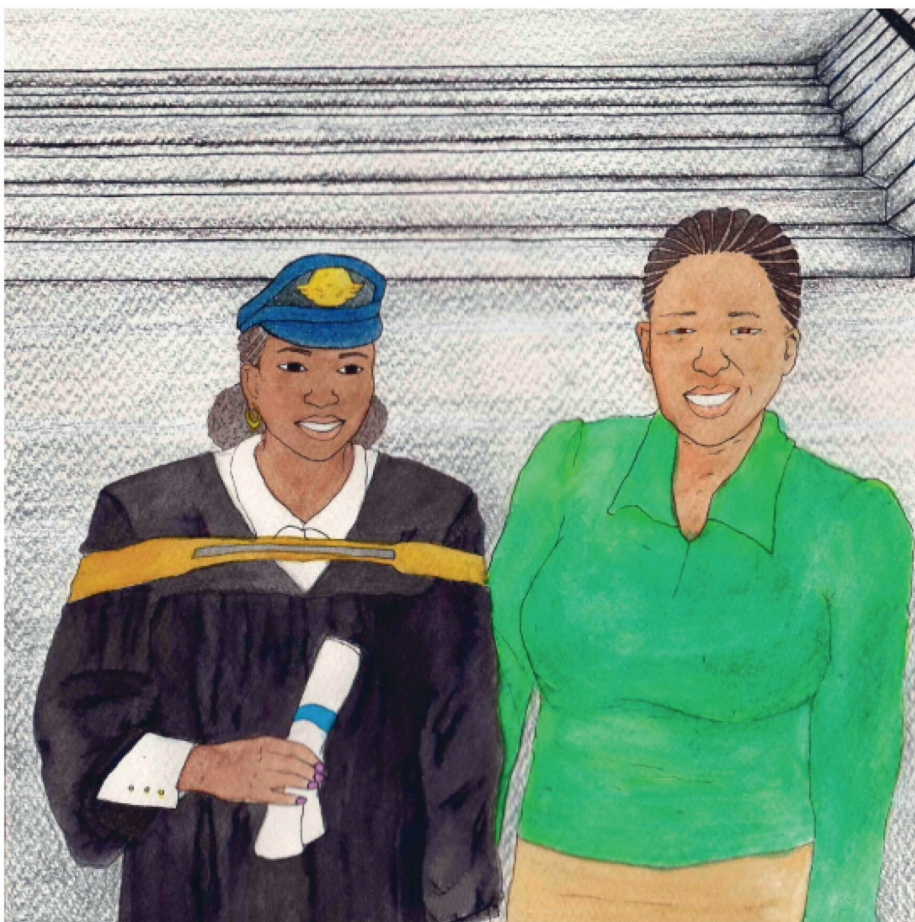
Asnath a hlalosa a re, “Moya o fokang mapheong o bopa matla a sutuletsang sefofane hodimo.

Kgohlano dienjeneng yona e isa sefofane pele.”

“Ke ditaba tse kgahlisang,” ho bua Lebo. “Na o ile wa kgahlana le diphephetso ho beng mofofisi?”

“Ee, ke kgahlane le diphephetso tse ngata. Ke ile ka bolellwa hore ke mokgutswane haholo, le hore matshwao a ka ha a kgotsofatse, le hore ho fofisa ha se mosebetsi wa basadi.”

“O ile wa rarolla mathata ao jwang?” ho botsa Lebo.

“Ke ile ka lwana ho fetola molao ka bophahamo ba bafofisi. Ke ile ka kgutlela sekolong sa bafofisi, mme ka fumana matshwao a hodimo.

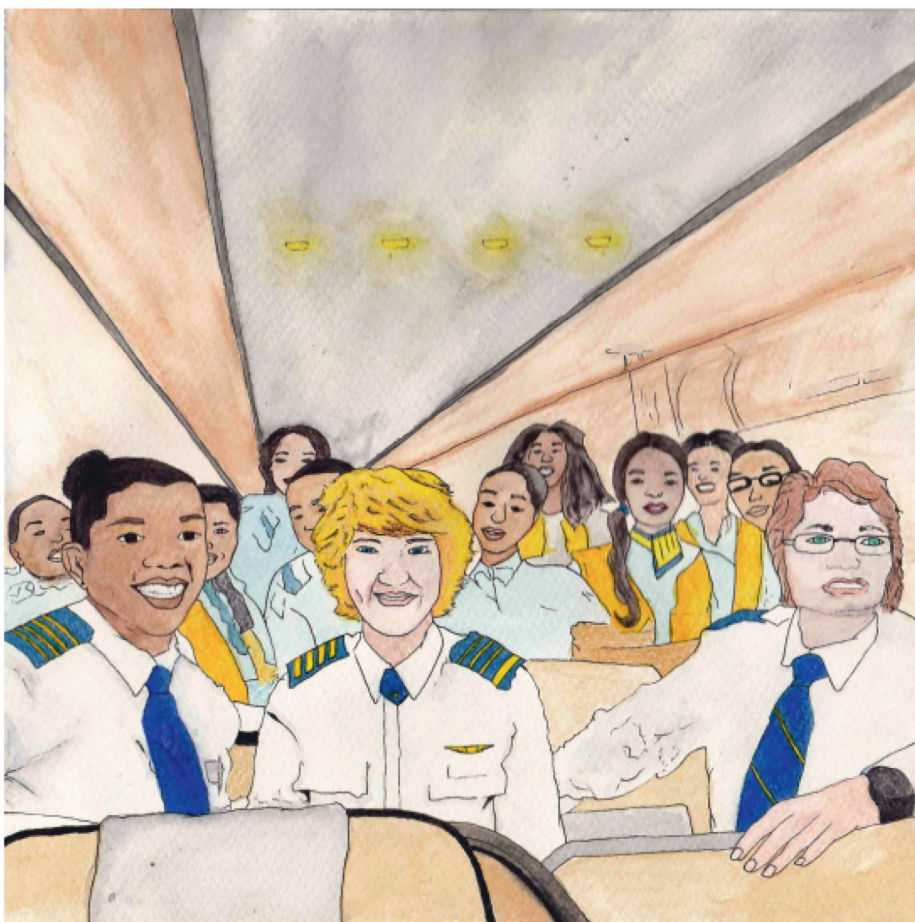
Ke ne ke batla ho bontsha hore basadi ba ka kgona ho etsa mosebetsi ona!” Asnath a araba Lebo.

Lebo a dumela ka hlooho, mme Asnath a tswela pele, “Ke ithutile hore ha o ikemiseditse o ke ke wa hloleha.

Ka ithuta ho se mamele batho ba reng nke ke ka kgona, le hore basadi ba ka etsa tsohle tseo banna ba kgonang ho di etsa.”

“Eo ke nnete!” ho rialo Lebo.

“Ke eng seo o leng motlotlo ka sona ka ho fetisisa?” ho botsa Lebo.

“Ke ne ke le dilemo tse mashome a mabedi feela ha ke fumana mangolo a bofofisi jwaloka mosadi wa pele Afrika Borwa.

Ke ile kaba sehlopheng sa pele sa bafofisi ba basadi.

Ke na le tjheseho ya ho kgothaletsa banana ho ithuta saense.”

Lebo a qetela ka hore, "Ka bomadimabe re felletswe ke nako. Ke lebohela puisano ena.

O a bontsha hore ha motho a ikemiseditse mme a sebetsa ka thata, a ka fofela hodimo!"

Asnath a bososela a araba a re, "Ke a leboha Lebo, e bile monyaka ho bua le wena!"

—Dipotso

1. Ke bo mang batho ba babedi paleng ena, mme ba bua ka eng?
2. Hobaneng ha Lebo a etsa puisano ena?
3. Ke eng se entseng Asnath a batle ho ba mofofisi?
4. Hlalosa hore ho hlokahala eng ho ba mofofisi wa sefofane.
5. Difofane di fofa jwang?
6. Fuputsa hore ke mang mosadi wa pele wa Afrika ya bileng mofofisi wa pele.
7. Na o kgolwa hore hona le motho ya ka fofelang hodimo jwaloka Asnath? Hlalosa.
8. Asnath o bile le thahasello ya difofane a le dilemo tse 13. Wena ona le thahasello ya eng? O tla e fihlella jwang?

—Lenane la dibuka tse letotong lena

- Andile Mji
- Asnath Mahapa
- Bongani Mayosi
- Charlotte Maxeke
- Mmantsane Moche Diale
- Mulalo Doyoyo
- Tebello Nyokong
- Tshilidzi Marwala

Buka ena e qapuwe le ho ngolwa ka puo ya Sepedi,
ka tlasa porojeke ya2020 ya Zenex Ulwazi Lwethu
ya dibuka ya dibuka tse balwang.